

Додаток 1
до рішення Тупичівської
сільської ради 8 скликання
від «__»_____ 2021 р.

**ПРОГРАМА РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ
ТА ПРОМОЦІЇ ТУПИЧІВСЬКОЇ
ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ
на 2022-2026 рік**

с. Тупичів 2021

Паспорт
програми розвитку туризму та промоції Тупичівської
територіальної громади на 2022-2026 рік.

1.	Назва програми	Програма розвитку туризму та промоції Тупичівської територіальної громади на 2022 рік
2.	Ініціатор розроблення програми	Відділ економічного розвитку та інвестицій Тупичівської сільської ради
3	Дата, номер і назва розпорядчого документа про розроблення Програми	Протокольне доручення заступника сільського голови з питань діяльності виконавчих органів ради
4.	Головний розробник Програми	Відділ економічного розвитку та інвестицій Тупичівської сільської ради
5	Співрозробники Програми	Відділ освіти, культури, молоді та спорту, Тупичівської сільської ради, виконавчий комітет Тупичівської сільської ради.
6.	Відповідальний виконавець програми	Відділ економічного розвитку та інвестицій Тупичівської сільської ради
7	Співвиконавці Програми	Відділ економічного розвитку та інвестицій Тупичівської сільської ради, КДО «Молодіжна рада», КП «Атлант», виконавчий комітет Тупичівської сільської ради, підприємства та підприємці, які працюють в галузі надання туристичних послуг, ГО «Джерело громадських ініціатив», ФГ «Соната», ФО Шпак О.О.
8.	Термін реалізації програми	2022-2026 рік
9.	Мета Програми	Збільшення кількості туристів, формування конкурентоспроможного місцевого туристичного продукту.
10.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації програми, всього, у тому числі:	14602,00 грн.
	кошти місцевого бюджету	1602,00 грн.
	Кошти державного бюджету	13000,00 грн.

	кошти позабюджетних джерел	грн.
11	Очікувані результати виконання	- конкурентоздатний туристичний продукт громади. - зростання зайнятості населення громади та прискорення процесу соціально-економічного розвитку громади та зростання якості життя її мешканців. - зростання інвестиційної привабливості Тупичівської територіальної громади;
12	Ключові показники ефективності	- створено 7 туристичних маршрутів; - збільшено туристичну аудиторію громади до 2000 осіб щомісячно; - створено нові 3 суб'єкта господарювання; - збільшено надходження до місцевого бюджету.

1. ВСТУП

Туризм є однією з найприбутковіших галузей світової економіки і по своїй економічній ефективності вийшов на її провідні позиції. На галузь туризму припадає близько 10% виробленого у світі валового продукту та близько 30% світової торгівлі послугами. Джерело: журнал «Економіка. Наука» 2020 р. http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/7_2020/54.pdf) Розвиток туристичної галузі робить внесок у зміцнення контактів і налагодження міжнародних зв'язків, виступає одним із факторів зміцнення авторитету держави, міста, та кожної окремої громади, створює імідж, формує національну гідність, стимулює розвиток світової та внутрішньої торгівлі, гуманітарної сфери, міжнародного співробітництва, відродження культурної спадщини та традицій, залучення інвестицій, розвиток інфраструктури тощо. У багатьох країнах туризм входить у першу трійку провідних галузей держави, розвивається швидкими темпами й відіграє важливе соціальне та економічне значення, оскільки він збільшує місцеві доходи, створює нові робочі місця, розвиває всі галузі, пов'язані з виробництвом туристичних послуг, соціальну та виробничу інфраструктури, активізує діяльність народних промислів і розвиток культури, забезпечує зростання рівня життя місцевого населення. Саме враховуючи ці фактори та оцінюючи можливості й перспективи туризму сформована Програма розвитку туризму та промоції Тупичівської територіальної громади на 2022 рік (далі – Програма).

Програма розвитку туризму та промоції Тупичівської територіальної громади на 2022 рік (далі – Програма) розроблена відповідно до Закону України від 21.05.1997 № 280/97-ВР «Про місцеве самоврядування в Україні» з змінами та доповненнями, Закону України «Про туризм» в редакції від 16.10.2020 та визначає основні цілі та комплекс заходів, спрямованих на забезпечення системного підходу до розвитку туризму, підвищення туристичної привабливості і розвитку туристичної інфраструктури Тупичівської територіальної громади, зростання кількості туристів та створенню позитивного іміджу території.

2. Загальні відомості про територію Тупичівської територіальної громади

Туристична інфраструктура

Так сталося, що про природні шедеври на території Тупичівської територіальної громади ми знаємо менше, ніж про принади Криму і Карпат. Річ у тім, що туристичні маршрути по мальовничих місцях громади і досі практично не розвинуті. Для популяризації багатьох пам'яток природи потрібна реально продумана система з грамотним менеджментом та підтримкою влади, та саме влада на даному етапі чітко розуміє яким чином розвивати та підтримувати даний напрямок розвитку.

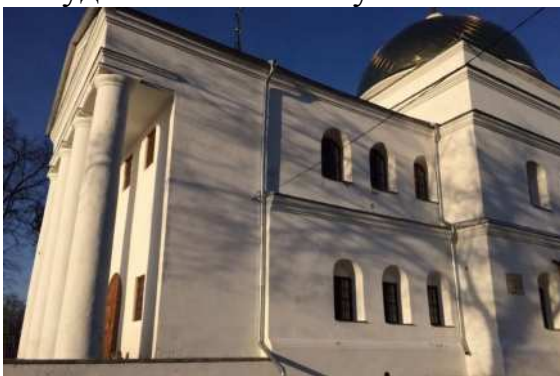
На території громади мають місце декілька курганів, що своєю величчю нагадують нам про ті століття, для яких не існує літопису. До цих пір вчені та історики сперечаються про їх походження та цільове призначення. Чи це могили, чи оборонні споруди, спостережні пункти, визначники сторін світу, стародавні святилища, храми й ін. Але для нас вони все ж таки залишаються пам'ятками культурної спадщини.

Нажаль поки готелю в Тупичівській громаді немає. Для бажаючих переночувати є можливість залишитись на приватних квартирах. Наявні заклади харчування, а саме кафе, де можна смачно “перекусити”/поснідати/пообідати/повечеряти /випити пива. Ці місця стали місцями тяжіння місцевих мешканців, місцями зустріч та спілкування.

На теренах громади є кілька потенційно цікавих для відвідувачів об'єктів. На початку Тупичіва зустрічає липовий сад – пам'ятка садово-паркового мистецтва кінця XIX – початку XX ст., який проходить алеєю. Створений він за господарювання тут відомого громадського діяча Олексія Свечіна та займає площу три гектари.

В селі Великий Листвен зберігся курганний могильник часів Київської Русі. Тут же розташована Михайлівська церква – унікальна пам'ятка Чернігівській архітектурної школи епохи Гетьманщини, побудована на початку 23 XVIII ст. на кошти Андрія Дунін-Борковського.

Вона поєднала в собі архаїчні риси місцевої архітектури та модернове бароко. Михайлівська церква – пам'ятка архітектури національного значення.

На території громади у селі Вихвостів існує музей однойменного твору Михайла Коцюбинського «Фата Моргана», якій потребує ревіталізації.

Тупичівська громада зробила перший крок до інтеграції наявних ресурсів в соціальне та культурне суспільство через міжмуніципальне співробітництво в туристичній сфері з громадами-сусідами Седнівською та Городнянською територіальними громадами підписавши меморандум про співпрацю в даній галузі економіки та реалізації спільних проектів направлених на розбудову туристичної інфраструктури та актуалізації культурної та історичної спадщини регіону.

Тупичівська громада має унікальне та перспективне еко поселення на території села Безиків. Особливість якого в тому, що його почали заселяти люди, які в минулому були успішними місцями та покинувши свій бізнес та керівні посади переїхали жити в еко поселення. В селі вони виготовляють чай, вирощують городину та гарбузи, вирощують рибу та надають ІТ послуги.

Наш край славиться своєю первозданною, недоторканою і екологічно чистою природою та мальовничими місцями для відпочинку біля ставків, на зелених луках та в ярах. А на території громади лише

натуральне середовище: чисті засіяні лани зерновими та іншими культурами, засаджені поля овочами, зелені сади та ліси.

На території громади в селі Великий Листвен працює фермерське господарство «Соната», яке вирощує унікальну для півночі України культуру-равлики, що може стати однією з туристичних принад Тупичівської громади.

Тупичівська громада має шанс стати одним з найцікавіших туристичних магнітів регіону завдяки наявності унікального парку раритетної мототехніки в селі Тупичів.

У населених пунктах і рекреаційних зонах Тупичівської громади є можливості для розвитку еко-туризму, рибальства, полювання, пішохідного, велосипедного туризму.

Всі ці туристичні особливості роблять Тупичівську громаду унікальною та несхожою на жодну громаду України, і завдяки цьому, вона має шанс зайняти свою нішу на ринку туристичних послуг та запропонувати своїм гостям нестандартні туристичні продукти.

3. Проблема, на розв'язання якої спрямована Програма

Програма розвитку туризму та промоції культурної спадщини Тупичівської територіальної громади на 2022-2026 рік містить обґрунтування та перелік заходів, спрямованих на створення та розвиток матеріальної бази туристичної інфраструктури, ефективного використання наявних рекреаційних ресурсів, збереження історико-культурної спадщини, створення умов для реалізації інвестиційних проєктів, організацію та підтримку рекламно-інформаційної діяльності, залучення зовнішніх інвестицій в економіку громади, збільшення кількості туристів, формування конкурентоспроможного місцевого туристичного продукту.

Однак, на даному етапі розвитку туристичної галузі в Тупичівській громаді існує ряд проблемних питань, які на сьогоднішній день перешкоджають залученню туристів до громади.

Проблемні питання:

- невідповідність матеріально-технічної бази туристично-рекреаційних об'єктів та пам'яток культурної спадщини сучасним вимогам – Музей Фата Моргана, Храм в Великий Листвен, Музей Мототехніки;
- низька якість та недостатній асортимент пропонованих суб'єктами господарювання туристичних послуг, низький рівень послуг індустрії гостинності;
- недостатній рівень забезпеченості автомобільних доріг туристичною, сервісною інформацією (відсутність дорожніх вказівників, туристично-інформаційних знаків, рекламних біг-бордів);
- відсутність системного рекламного та інформаційного забезпечення;
- недостатня популяризація Тупичівської громади, як об'єкту туризму;
- відсутність єдиного туристичного інформаційного центру з можливістю надання туристу інформації про цікавинки громади та розповсюдження брендваної туристичної продукції;
- низький туристичний потік через відсутність конкурентоспроможного туристичного продукту;
- відсутність розроблених туристичних продуктів і екскурсійних маршрутів;
- низька ініціатива суб'єктів підприємницької діяльності по створенню об'єктів туристичного показу, наданні відповідних туристичних послуг, створенню нових робочих місць в туристичній галузі;
- обмежена можливість через недостатній попит реалізовувати крафтову продукцію місцевими майстрами (мило, кондитерські вироби, прикраси, різьба по дереву, тощо.)
- низький рівень зайнятості чоловіків та жінок в туристичній та супутніх галузях

Для досягнення позитивних результатів в туристичній сфері, сільська рада громади має бути головним координатором заходів з розвитку туристичної сфери, сприяти створенню муніципальних туристичних продуктів та застосуванню комплексного підходу до вирішення проблемних питань розвитку туризму в Тупичівській громаді.

Основною метою Програми є створення конкурентоспроможного туристичного продукту, здатного максимально задовольнити туристичні

потреби населення громади та мешканців регіону, забезпечення на цій основі комплексного розвитку Тупичівської громади за умови збереження екологічної рівноваги та історико-культурної спадщини. Ефективне використання наявної туристичної інфраструктури й оптимізація використання туристичних ресурсів, подальше формування туристичного продукту, туристичного іміджу Тупичівської громади та промоція громади на ринку туристичних послуг. Забезпечення зростання надходжень до бюджетів усіх рівнів, сприяння соціально-економічному розвитку громади.

Основними завданнями Програми є:

- забезпечення сталого розвитку туристичної галузі в громаді;
- підвищення рівня життя громадян і створення додаткових робочих місць;
- формування позитивного іміджу Тупичівської територіальної громади шляхом постійного розповсюдження інформації про туристичний потенціал на регіональному, обласному та державному рівнях (у тому числі з використанням сучасних Інтернет-технологій);
- популяризація історії та культури краю.
- залучення не заборонених законодавством додаткових джерел фінансування до реалізації проектів у галузі туризму.

Програмою визначаються такі **напрямки розвитку туризму:**

- розвиток та зміцнення матеріальної бази туризму;
- ефективне використання рекреаційних ресурсів, об'єктів історико-культурної спадщини та необхідність їх збереження;
- організація рекламно-інформаційної підтримки розвитку галузі;
- відтворення народних традицій та ремесел;
- забезпечення здійснення організаційно-правових заходів контролю.
- підвищення професійного рівня працівників туристично-рекреаційної сфери;
- створення безпечних умов для туристів;
- міжнародне співробітництво та обмін досвідом в сфері туризму.

4. Напрямки реалізації Програми

1. Створення туристично - інформаційного центру;
2. Розвиток мережі туристичних маршрутів;
3. Забезпечення оптимального середовища сталого розвитку туризму в Тупичівській територіальній громаді;
4. Встановлення інформаційних знаків та щитів щодо розташування об'єктів культурної спадщини та об'єктів туризму на території громади, знаків, що вказують відстань до них та вказівників на іноземних мовах;
5. Виготовлення поліграфічної продукції (альманахів, довідників, путівників, буклетів, карто-схем), сувенірів, відео, рекламно-презентаційних матеріалів про основні об'єкти туристичного показу та екскурсійного відвідування територій;

6. Проведення робіт з актуалізації культурної спадщини громади, благоустрою по встановленню інформаційно – туристичних, охоронних, та напрямково - попереджувальних знаків;

7. Підтримка народних промислів, виробників крафтової продукції, створення творчих майстерень. Проведення виставок-ярмарків, майстер-класів, семінарів, тренінгів за участі майстрів народних ремесел та виробників крафтової продукції;

8. Впровадження сучасних методів рекламно - презентаційної діяльності.

9. Забезпечення туристичної сфери громади промоційною продукцією.

10. Активізація залучення різних верств населення до туристичних заходів різного рівня.

11. Залучення додаткових інвестиційних ресурсів в розбудову туристичної сфери Тупичівської територіальної громади.

5. Ресурсне забезпечення Програми розвитку туризму та промоції у Тупичівській територіальній громаді на 2022-2026 рік.

Обсяг коштів, які пропонується залучити на виконання Програми	2022-2026 рік	Усього витрат на виконання Програми
Обсяг ресурсів, усього, у тому числі:	14602,00	14602,00
кошти місцевого бюджету	1602,00	1602,00
інші джерела фінансування, не заборонених чинним законодавством	13000,00	13000,00

7. Очікувані результати виконання Програми

Завдяки туристичній галузі, як виду економічної діяльності, здійснюватиметься ефективно та раціональне використання природно заповідних територій місцевого значення та об'єктів історико-культурної спадщини з одночасним їх збереженням і відновленням. В даній Програмі повністю буде задіяна гендерна складова. Передбачено облаштування

сільських садиб, де задіяно буде чоловіки та жінки. Надавачами послуг – виробники сувенірної продукції, майстри по дереву, лозоплетіння, малярства, вишиванки, екскурсоводи, носії іноземних мов, фольклору, також будуть жінки та чоловіки. Виробники крафтових виробів, в тому числі люди з інвалідністю. Об'єкти туристичної інфраструктури будуть облаштовані засобами для людей з інвалідністю.

Реалізація Програми забезпечить:

- зростання інвестиційної привабливості Тупичівської територіальної громади;
- збільшення самозайнятості чоловіків та жінок громади, мотивація до створення нових суб'єктів господарювання;
- збільшення фермерських господарств, приватних підприємців які будуть надавати супутні та основні послуги туристам;
- забезпечення доступності туристичних послуг для всіх категорій населення;
- формування позитивного туристичного іміджу Тупичівської територіальної громади;
- створенню інформаційної інфраструктури туризму;
- створенню нових туристично-екскурсійних маршрутів;
- забезпечення збереження та раціонального використання туристичних ресурсів;
- підвищення рівня привабливості та пристосованості до потреб туризму об'єктів історико-культурної спадщини громади;
- збільшення садиб та установ по наданню туристичних послуг;
- підвищення якості обслуговування туристів, формування у них здорового способу життя та культурно – спортивного дозвілля;
- підтримка народних промислів та ремесел;
- організація рекламно – інформаційної підтримки розвитку туризму та залучення інвесторів;
- забезпечення зростання надходжень до місцевого бюджету;
- прискорення процесу соціально-економічного розвитку громади та зростання якості життя її мешканців.

8. Координація та контроль за ходом виконання Програми

Координацію та контроль за виконанням Програми здійснює виконавчий комітет Тупичівської сільської ради через фінансовий відділ та відділ економічного розвитку та інвестицій Тупичівської сільської ради.

Відповідальні виконавці заходів Програми відділ економічного розвитку та інвестицій Тупичівської сільської ради, відділ освіти, молоді, культури та спорту Тупичівської сільської ради, Комунальне підприємство «Атлант» щоквартально, до 5-го числа місяця наступного за звітним періодом, надає до виконавчого комітету Тупичівської сільської ради узагальнену інформацію (наростаючим підсумком) про хід виконання Програми та фактичні обсяги фінансування відповідно до Додатку 1.

**Інформація про виконання Програми розвитку туризму та
промоції культурної спадщини Тупичівської територіальної громади
на 2022-2026 рік
за ____квартал _____року**

№ п/п	Захід	Головн ий викона вець та строк викона ння	Планові обсяги фінансування, тис. грн				Фактичні обсяги фінансування, тис. грн				Стан виконання заходів (результативні показники виконання програми
			всьо го	у тому числі			всьо го	у тому числі			
				Місцев ий бюджет	Державн ий бюджет	Ін ші джер ела		Місце вий бюдж ет	Держа вний бюдж ет	Ін ші джер ела	

Виконавець

(Підпис)